

have foranlediget ham til nu at meddele os de saavede Dplysninger. — Med Hensyn til den første Dplysning, nemlig om, hvormange Crectionsbreve i Landet der indeholde et saadant Forbud mod at ansøge om Tilladelse til at sælge, da skal jeg bemærke, at, naar jeg tidligere har nævnt Stamhuset Adlersborg som et saadant, i hvis Crectionsbrev der fandtes et slikt Forbud, medens den ærede Justitsminister mener, at det ikke er Tilfældet, idet der kun staaer, at, hvis Besidderen forsøger paa at sælge, saa skal det indtræde, som er bestemt, saa, uden at indlade mig i nogen Fortolkning af disse Ord, eller paa at undersøge, om det dog ikke er et Forsøg paa at afhænde, at indgive Ansøgning om Tilladelse, dertil, skal jeg kun anføre, at vedkommende Besidder af Adlersborg i alt Fald selv betragter denne Bestemmelse i Crectionsbrevet som et Forbud mod at ansøge om Bevilling til at maatte afhænde Bøndergodset. Han har nemlig i en trykt Circulaire, som han har ladet uddele til Bønderne under Stamhuset, udtrykkeligt sagt, at der i Crectionsbrevet findes en Clausul, som forbyder ham at ansøge om Tilladelse til at sælge Bøndergodset, under Straf af at tabe Besiddelsen af Stamhuset. Han forstaaer altsaa denne Clausul ganske paa samme Maade, som jeg ogsaa mener at den bør forstaaes, medens den ærede Justitsminister, som sagt, ikke synes at forstaae den ganske saaledes. — Med Hensyn til Dplysningen om, i hvilke Crectionsbreve der findes Udtalelser om Fordele, der særligt skulde være tillagt Fæsterner paa Godset, da kunde det dog vistnok være, at der kunde findes saadanne Udtalelser i endnu flere Crectionsbreve, end dem, som den ærede Minister har nævnt. Jeg skal saaledes tillade mig at nævne et Exempel, som jeg mener maa falde ind herunder, idet der nemlig i Crectionsbrevet for Nørholm i §§ 20 og 21 er bestemt, at Besidderen aarlig skal udrede 300 Rbd. til Fordeel for Godsets Fattige. Det er aabenbart en Lettelse for hele Godsets Beboere, som ogsaa maa antages at høre ind under den Clausul, som findes i det af os stillede Forslag, og som altsaa maatte komme i Betragtning, naar han fik Tilladelse til at bortfælde Bøndergodset; thi, naar dette er

fulgt, er Begrebet „Godsets Fattige“ ikke længere tilstede, og det kan ikke antages, at denne aarlige Byrde af 300 Rbd. skulde aldeles eftergives, uden at komme Godsets Beboere tilgode. Disse forskellige Notitser har jeg ikke troet at kunne undlade at nævne her strax, da det mulig kunde lede til en fornyet Undersøgelse om, hvilke Tilfælde der kunne have været overseete ved det Gjennemsyn, Justitsministeren har ladet foretage, og om hvilken han selv ved 2den Behandling sagde, at det var en vidtløstlig Undersøgelse, og der er ikke gaaet saalang Tid mellem 2den og 3die Behandling, at man kan antage, at der har været tilstrækkelig Tid til at foretage nogen fuldkommen grundig Undersøgelse af disse Tilfælde. Naar Ministeren har sagt, at disse Forslag for en Deel skulde være overflødige, idet han yttrede, at han selv stedse havde iagttaget, at det, der ønskes optaget i Loven, indrykkes i de Bevillinger, han hidtil har givet, og tillige tilføiede, at han agtede at forholde sig saaledes i Fremtiden, da forekommer det mig, at han heller ikke kan have Noget at indvende mod, at det optages i Loven; thi det Tilfælde kunde jo tænkes — hvad man jo iøvrigt ikke ønsker —, at en anden Justitsminister kunde afløse ham, inden samtlige de Fideicommissbesiddere, her er Tale om, havde faaet Bevilling, og hvilken nye Justitsminister, naar der ikke udtrykkeligt i Loven stod en Indskrænkning i denne Retning, kunde gaae frem efter en anden Betragtningensmaade af Sagen, som altsaa, naar han ikke var bunden ved Loven, kunde foretage Forandringer i hvad der hidtil havde været Skik. Med Hensyn til den Indvending mod det 3die Indstillingspunkt, at enkelte af disse Fordele, der skulde komme Bønderne tilgode, ikke lade sig beregne, ikke lade sig bestemt opføre i Tal, og at andre paa ingen Maade lade sig bringe i Anslag, men at vedkommende Besidder alligevel, hvor saadanne Bestemmelser findes, vilde tage alt muligt Hensyn dertil, da kan jeg ikke gaae ind paa denne Betragtning af Sagen. Jeg troer virkelig, at der ligesaa lidt i denne Borgerklasse, som i nogen anden i Staten, findes udelukkende ophøiede, humane, retsfindige og veltænkende Mænd; jeg troer, at der gives „braadne Kar“ i alle Stænder, saavel som